

דברי משיח

היתשי"נ

התוועדות ש"פ תזריע-מצורע, ג' אייר

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

ה' תהא שנת חירות עצמות

קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם

תיכף ומייד ממ"ש, נאוו!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומייד ממ"ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

„לאלתר לגאולה“ ו"הנה זה משיח בא“

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו מייד ממ"ש ממש!

פתח דבר

לקראת ש"ק פ' תז"מ (בחו"ל) – הננו מוציאים לאור "הנחה" ויומן מהתועודות ש"פ תז"מ, ג' אייר ה'תשנ"ג – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשנ"ג".
בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" נבחרים מחלוקת הדולרים לצדקה ביום ראשון, ד' אייר ה'תשנ"ג (הר"ד המלא יתפרסם אי"ה בכרך השייך לתקופה זו).

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות¹ והיומן² – ראה בארוכה ב"פתח דבר" לדברי משיח ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"–תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנו ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובהן בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנשי והתמימים: אנא, מי שבידו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח–תשנ"ג), שיואיל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומיד ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,

ב' אייר, ה'תשע"ח (ה' תהא שנת חירות עצמות),
קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ"י.

(1) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות ה"ר"ד" ש"ל ע"י מערכת "פאקס א שיהח", וה"תוכן קצר" ש"ל ע"י "ועד הנחות התמימים", ונוספו בה פרטים מה"השלמות" לשיחה המוגהת ש"ל ע"י "ועד הנחות התמימים" ו"ועד הנחות בלה"ק", וכן פרטים מרשימה פרטית של הרה"ת ר' אברהם שי מאן (המתפרסמים כאן דאשונה). לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תשנ"ג ח"ב ע' 416 ואילך).

(2) היומן נערך ע"פ יומן "פאקס א שיהח" וגיליון "בית חיינו" ש"ל בשעתו, ויומן פרטי של הרה"ת ר' ש.ז.ה. שי (הנדפס בס' "שנת ניסים בבית חיינו").

זמן קצר בחברון וביקר ב"בית רומאנו" וב"בית שניאורסאהן", וראה שם 120 ילדים יושבים ולומדים כל הזמן, ואין שם חנויות וכדומה איפה להסתובב!

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך):
"הלואי אויף ניו יורק געזאגט געווארן... אפשר וועט איר דאס דערציילן ניט נאָר מיר, נאָר די וואָס האָבן דאָ סטאַרס! זאָל זיין ברכה והצלחה רבה", ונתן לו דולר נוסף באומרו: "דאָס איז אויף דברים היוצאים מן הלב".

הנ"ל ביקש ברכה בעניניו הפרטיים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו, וסיים:
"און טרעפן זיך בקרוב אין חברון מיט משיח צדקנו".

• אשה אמרה שהיא נשואה הרבה שנים ואין לה ילדים, ורוצה שהרבי יתפלל עבורה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית):
"האם פניתם לרופאים?".

הנ"ל: הם אומרים שאין סיכוי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אזי כדאי לחשוב אודות אימוץ. תעשו משהו בנוגע לאימוץ, וזה יהי' סגולה שיהי' לך ילד משלך ביחד עם בעלך!".

(5) = "הלואי על ניו יורק הי' נאמר [כך]... אולי תספר את זה לא רק לי, אלא [ל]אלה שיש להם כאן חנויות! שיהי' ברכה והצלחה רבה".

(6) = "זהו על דברים היוצאים מן הלב".

(7) = "ולחייב בקרוב בחברון עם משיח צדקנו".

שבועיים קיבלו אישור מראש הממשלה שיוכלו לבנות ב"בית שניאורסאהן" וב"בית רומאנו" (אחרי שחיו שש שנים לאישור הזה), ורוצים להגיש "חווה מערת המכפלה" (של צייר מחברון).

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אולי תעשה צילום ותשאיר אצלי".

הנ"ל: אנו מבקשים להשאיר את החווה המקורי אצל הרבי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "זה בשבילי? תודה רבה. הצלחה רבה, בשורות טובות".

הנ"ל: אני רוצה לבקש ברכה מהרבי על הדינער שאנחנו עושים כאן.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר באומרו: "זה להצלחה בחוצה לארץ", דולר שני באומרו: "זה בשביל הצלחה בארץ הקודש", דולר שלישי באומרו: "זה בשביל הצלחה בעיר האבות", ודולר רביעי באומרו: "זה בשביל הרב לוינגר, שיעמוד תקיף בעניניו, והקב"ה יצליחו. ובפרט בנוגע להמכפלה, שכתוב בספרים שכל התפילות עולים למעלה דרך חברון".

הנ"ל הציג את האנשים שעוזרים לו בהדינער, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:
"אזי תדגיש להם שכל התפילות, שלך (וסימן באצבעו הק' על הנ"ל) ושלי (וסימן על עצמו) ושלהם (וסימן עליהם) הולכים דרך חברון למעלה".

א' שעוזר בדינער אמר שהי' לפני

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות שליח כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לבת ים עיר הגאולה, יו"ר "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה" ראש וראשון לכל הקשור להפצת בשורת הגאולה והגואל

הרה"ח ר' זמרוני זעליג בן ציפורה פייגא שי ציק

שיזכה תיכף ומיד לרפואה שלימה וקרובה למעלה מדרך הטבע לגמרי

וימשיך בהפצת בשורת הגאולה והגואל מתוך בריאות נכונה ועשירות מופלגה

בטוב הנראה והנגלה לנח"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

והכניסם חזרה לתוך הסידור.

אח"כ התקיימה חלוקת המשקה, והיו עשרה קנקנים. בקנקנים הי' כבר יין מלפני זה, אבל כ"ק אדמו"ר שליט"א לקח מכל קנקן ושפך לתוך כוסו ואח"כ לקח מהכוס ושפך לתוך הקנקן.

בין העוברים הי' ר' י. ובנו שיחיו גרוזמן מכפר חב"ד, הנוסעים (עם משפחתם שיחיו) לפתוח בית חב"ד בלנינגרד... וכ"ק אדמו"ר שליט"א איחל לו (וכן לעוד כמה): "הצלחה רבה".

אחרי חלוקת המשקה התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלו"צ ז"ל והניף את ידו הק' פעם אחת, אח"כ טעם מה"מזונות" ובאמצע שוב עודד בהנפת ידו הק' מספר פעמים.

באמצע הניגון סימן בראשו הק' לחזן ר' משה שי' טלישבסקי לנגן "יהי רצון . . שיבנה בית המקדש", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בידו הק' בחוזק ובתנועות נמרצות. אח"כ סימן להנ"ל בראשו הק', והתחיל לנגן "ניעט ניעט ניקאווא", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בחוזק רב בידו הק' לכל הכיוונים (ע"ד כבעת שירת "נודע ביהודה" לעיל), ובמיוחד לעבר ר' ברוך שלמה אליהו שי' קונין.

באמצע ניגש ר' אהרן יוסף שי' בליניצקי ואמר "לחיים" לכ"ק אדמו"ר שליט"א וביקש ברכה.

אח"כ הזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:50.

ר"ד מחלוקת הדולרים

האָט ער נאָך דרייסיג צוויי יאָר ביז הונדערט און צוואַנציק, איז וואָס זאָגט איר אַז ער איז אַן אַלטער?! ער האָט נאָך צוויי און דרייסיג יאָר!³, ונתן לה דולר נוסף באומרו: "גוטע בשורות".

• מר אלי שי' גלייזר – חבר ב"קרן לפיתוח – מחנה ישראל" הציג את מר יחיאל שי' לייטר מחברון, שעבר עם קבוצת אנשים שעושים "דינר" בארצות הברית עבור הפעולות של הרב לוינגר שי' בחברון, והנ"ל הוסיף שהרב לוינגר וכל הקהילה בחברון דורשים את שלומו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, ואמר שלפני

יום ראשון, ד' אייר

• אשה אחת אמרה שיש לה אב מאוד זקן, וביקשה ברכה עבורו ובני משפחתה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "יע, זאָל דער אויבערשטער העלפן אַלע בקשות און תפילות זאָלן מקויים ווערן. וויפל – ווי אַלט איז אַייער פאָטער?".

הנ"ל: בפסח הוא נעשה בן שמונים ושמונה.²

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אויב אַזוי,

(1) = "כן, שהקב"ה יעזור שכל הבקשות ותפילות יתקיימו. כמה – מהו גיל אביך?".

(2) להעיר שזה הי' גם מנין שנות חייו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א אז. המו"ל.

(3) = "אם כן, יש לו עוד 32 שנה עד 120, הנה מה את אומרת שהוא זקן?! יש לו עוד 32 שנה!".

(4) = "בשו"ט".

בס"ד. התוועדות ש"פ תזריע-מצורע, ג' אייר ה'תש"נ

הנחה בלתי מוגה

– שיחה א' –

[כשנכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות ניגנו "עוצו עצה". אחרי שבירך כ"ק אדמו"ר שליט"א על היין ניגנו "מצאתי דוד עבדי"].

א. "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת", והכוונה בזה לא רק לעניני אכילה כפשוטם ("יאכל בשבת"), אלא זה כולל את כל צרכי האדם.² ונקט לשון אכילה כיון שענינה הוא כללות חיות האדם, חיבור הנשמה עם הגוף, וזה כולל את כל חיי האדם.

[וכלשון הכתוב³ "כי לא על הלחם לבדו יחיי האדם כי על כל מוצא פי ה' וגו'", שמפסוק זה גופא מובן שדבר הפשוט הוא שע"י לחם יחיי האדם", ועד שצריכים להדגיש ולשלוש ש"לא על הלחם לבדו יחיי וגו'", אלא גם "על כל מוצא פי ה'"].

וא"כ מובן שגם התכנסות-התוועדות שנערכת כאן ביום השבת (עם אכילה), בהשתתפות קהל גדול של אנשים נשים (בעזרת נשים) וטף, קשורה עם ההכנה והטירחה בערב שבת, "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת".

והנה, ערב שבת זה (שע"י ה"טרח בערב שבת" בו – "יאכל בשבת") הוא ב' אייר, יום ההולדת של כ"ק אדמו"ר מהר"ש, בעל ההכרזה (והנתינת כח) של "לכתחילה אריבער",⁴ הנהגה שלא בערך, ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר⁵: "בעל-שם'סקע הנהגה". וא"כ מובן שלכל לראש בהתוועדות ביום השבת זה צריכים ללמוד הוראה מענין זה, ועד לקבלת החלטות טובות למעשה בפועל באופן של "לכתחילה אריבער".

והנה, תוכן הוראה זו היא שלכל לראש צריכה להיות ההנהגה (במחשבה דיבור ומעשה) באופן ד"אריבער" (מלמעלה) – "לכתחילה אריבער", אבל יחד עם זה מודגש בזה גם שיש מקום גם לדרך עבודה אחרת, ע"פ סדר העולם. וכפי שזה מודגש בדברי נשיא דורנו אודות פתגמו של אדמו"ר מהר"ש "די וועלט זאָגט אַז מען קען ניט אַרונטער דאַרף מען אַריבער",⁶ און איך האַלט אַז מען דאַרף לכתחילה אריבער" (העולם סבור שכאשר אי אפשר ללכת מלמטה צריך ללכת מלמעלה, ואני סבור – אומר אדמו"ר

(1) ע"ז ג, א.

(2) ראה פרש"י ד"ה שיכנס לסעודה מיד – סנהדרין לח, א.

(3) עקב ח, ג. וראה ל"ת להאריז"ל עה"פ. פ"ח שער (כז) יוה"כ פ"א. ספר הליקוטים להאריז"ל בתחלתו.

(4) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע'

תריז. לקו"ש ח"א ע' 124. חכ"ז ע' 166. ועוד.

(5) ראה ספר התולדות אדמו"ר מהר"ש (קה"ת, תש"ז. תשע"ג) ע' 64. סה"ש תש"ב ע' 87. לקו"ש ח"י"ד ע' 401. ובכ"מ.

(6) ראה גם אוה"ת נ"ך ד' רפח. מג"א (קה"ת, תש"נ) ע' מה. סה"מ תרס"ד (קה"ת, תשנ"ד) ע' רמז.

מהר"ש – שמלכתחילה צריך ללכת מלמעלה) – היינו שמתחיל ומביא גם את סברת העולם, ורק אח"כ ממשיך שצ"ל "לכתחילה אריבער", כמדובר כמה פעמים.

ב. ויש לקשר זה גם עם הפרק השני בפרקי אבות (שאוורים בשבת זו), שמתחיל במשנה "רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם וכו'". שבזה מודגש שישנם כו"כ דרכים (ועכ"פ שתי דרכים), וכולן הן דרכים ישרות, ובכל זאת צריך לברור ולבחור מביניהם את ה"דרך ישרה", שדרך זו היא למעלה משאר הדרכים.

ולהוסיף, שזהו גם המשך הפרקים בפרקי אבות [כמוכן שיש שייכות ביניהם בהיותם כולם חלק מאותה מסכת במשנה (משא"כ פרק השישי שהוא רק "בלשון המשנה")]:
 בפרק א' מדובר אודות כללות קבלת התורה, "משה קיבל תורה מסיני ומסרה וכו'",⁸ שהיא ה"דרך ישרה" בכלל, ואחרי שלימות העבודה בזה באים לפרק השני, בו מדובר בפרטיות יותר אודות כו"כ דרכים (ישרות) שיכולות להיות, ואיזו היא הדרך מביניהן "שיבור לו האדם", הדרך הנעלית יותר, ובזה גופא – בירור אחר בירור.

ועד"ז מודגש הענין של "לכתחילה אריבער" גם בפתיחה ללימוד פרקי אבות במשנה "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא וכו'",⁹ שכל ישראל מתחילים מלכתחילה בדרגא הכי נעלית של עולם הבא, שהיא למעלה מגן עדן ועאכו"כ מעולם הזה הגשמי, כמדובר כמה פעמים¹⁰.

והטעם – כי "נצר מטעי מעשה ידי להתפאר"¹¹, וכידוע שישיראל קדמו לכל דבר, אפילו לתורה¹², והראי' שבתורה נאמר "צו את בני ישראל" [ובפרטיות יש בזה שתי דרגות: א) שישיראל ותורה הם ביחד; ב) למעלה מזה – שהתורה בעצמה מעידה שישיראל קדמו לתורה!].

ג. ומובן, שאין הכוונה בזה שרק "מלכתחילה" צריכה להיות ההנהגה באופן של "אריבער", אלא גם אחרי שהנהגתו היא באופן של "לכתחילה אריבער" הנה זה עתה צ"ל "לכתחילה אריבער" (ערשט דארף מען זיין לכתחילה אריבער), כיון שצריכים ללכת ולעלות בזה "מחיל אל חיל"¹³, מדרגא לדרגא, ובאופן של "לכתחילה אריבער".

כפי שזה מודגש גם בימי ספירת העומר שבאים בהמשך לימי הפסח, שנקרא פסח על שם הפסחה¹⁴, דילוג וקפיצה, כמדובר בהתוועדות הקודמת¹⁵ שעבודת ה' צריכה

(7) אבות פ"ו מ"א.

(8) מ"א.

(9) סנהדרין ר"פ חלק.

(10) ראה בארוכה ד"ה כל ישראל תשל"ג (סה"מ ימי הספירה ע' נו ואילך). ד"ה להבין ענין תחיית המתים תשמ"ו (שם ע' ט ואילך).

(11) ישעי' ס, כא.

(12) תדבא"ר פ"ד.

(13) ל' הכתוב – תהלים פד, ח.

(14) פרש"י בא יב, יא. וראה קדושת לוי בא שם, כז.

(15) שיחת אהש"פ.

ואיחל שזה יביא להתחזקות בעבודת השליחות.

אחרי שיחה זו ניגנו "נודע ביהודה". בתחילה הוציא כ"ק אדמו"ר שליט"א מהסידור את הדפים (המצולמים המוגדלים) של פרקי אבות והניחם לפניו על השולחן, וסגר את הסידור והניחו בצד, ועיין מעט בדפים. אח"כ, כשהקהל שר את המילים "ויהי בשלם סוכו גו'", החל לפתע כ"ק אדמו"ר שליט"א להניף את ידו הימנית הק' בחוזק ובעוצמה בלתי רגילה. פניו הק' התאדמו וכן התכווצו קצת מעוצמת התנועות, וכן הניף את ידו השמאלית הק'. הקהל ברגעים אלו הגביר את השירה בשמחה רבה. כך זה נמשך במשך זמן, ובאמצע עודד לעבר ילדי שארף שיחיו משך זמן. כמו כן הורה למשב"ק ר' שלום בער שי' גנזבורג לומר "לחיים".

בשיחה ה' ביאר את המשנה הראשונה בפרק ב' דפרקי אבות, ובשעת מעשה התנדנד קצת ואחז בדפים וקרא בפנים, כשמידי פעם מרים את עיניו הק' לעבר הקהל, וכן בהמשך השיחה כשהזכיר את הסיום במשנת "רבי חנניא בן עקשיא", עלעל בדפים לסוף הפרק וקרא בפנים (היו 3 דפים מהודקים יחד); אופן אמירת השיחה הזכיר את השיחות מלפני שנים – בעת הביאורים על פרקי אבות. כ"ק אדמו"ר שליט"א שאל כמה שאלות, ואח"כ תרצם.

בסיום השיחה דיבר על חלוקת המשקה, ואחרי קיפל את הדפים

(4) ע"פ א' היומנים שרו ניגון שמחה דשמח"ת כאן (ולא אחרי שיחה ג').

(5) ע"פ א' היומנים הוציא את הדפים לקראת סיום הניגון.

בשיחה ב' אמר שמכל דבר וענין (ובמיוחד כשמתאספים רבים מישראל) צריך לקחת הוראה למעשה בפועל, ובענינו – מהענין הנ"ל צריך כ"א ללמוד להתנהג בחייו היום-יומיים באופן של "לכתחילה אריבער". ואע"פ שהאדם הוא נברא מוגבל, מכל מקום יש לו כח להתנהג באופן של "אדמה לעליון", ויתירה מזו – בכחו להגיע למעלה מהעליון – "אדמה לעליון" למעליותא.

בתוך הדברים הורה שיש ללמוד בתורתו של בעל יום ההולדת.

אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמח, ובאמצע הניף כ"ק אדמו"ר שליט"א את ידו הק' בשמחה לעבר הקהל.

בשיחה ג' דיבר על קריאת התורה בפרשת תזריע ומצורע, והזכיר שהיו גדולי ישראל שקראו לפרשת מצורע בשם "טהרה", אך אין לנו אלא הנהגתם של כ"ק מו"ח אדמו"ר ורבותינו נשיאינו שלפניו שקראו לה כפי שנקראת בתורה. כ"ק אדמו"ר שליט"א ביאר את הסתירה לכאורה בין שמות ב' הפרשיות, ואיחל שנזכה להתוועדות חסידית אמיתית יחד עם משיח צדקנו ועם הקב"ה, הנקרא "חסידו של עולם". בהמשך קישר גם לפרשיות אחרי וקדושים.

אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמחה דשמח"ת (שעל המילים "כתובה וחתומה טובה"), וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד מעט בהנפת ידו הק', ומידי פעם אף עודד בתנועות ראשו הק'.

בשיחה ד' דיבר על כינוס של נשי ובנות ישראל (תלמידות ובוגרות "בית חנה" במיניסוטה) המתקיים בשבת זו,

(3) ע"פ א' היומנים עודד מעט בתחילת הניגון.

יז. והי רצון, שתיכף ומיד ממש יתקיים ענין זה אצל כאו"א מישראל, ע"ז שתבוא הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יכנסו כל ישראל לגן עדן, ויתירה מזו – לעולם התחי¹⁰, "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא".

וכרגיל בכגון דא, שאלו שהכינו משקה "המשמח"¹⁷⁵ יעלו מלמטה למעלה ויסבירו מה היתה כוונתם בזה, ויזמינו את המסובים כאן, ומהם יראו וכן יעשו רבים, ושלפני זה יבוא משיח צדקנו.

ועוד ועיקר – שזה יזרו עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה, תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב ממש.

[אחרי חלוקת המשקה התחיל לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל. אח"כ הורה לש"ץ שי' לנגן "יהי רצון . . שיבנה בית המקדש". אח"כ הורה לנגן "ניעט ניעט ניקאוואָ", ואח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:50 לערך].

(175) ס' שופטים ט, יג.

יומן

• יום שבת קודש פרשת תזריע-מצורע, ג' אייר

להתוועדות ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 1:40. הקהל ניגן "עוצו עצה", ובהגיעו למקומו (לפני שהתיישב) – עודד בידו הימנית הק' בחוזק לעבר ילד א' שעמד לידו.

אחרי שבירך על היין ניגנו כרגיל "כרתי ברית", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בידו הק' וגם ניגן מעט עם הקהל. לקראת סוף השירה הניף את ידו השמאלית הק' מספר פעמים לעבר הפירמידה.

את השיחה הראשונה פתח במילים:

"מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת", ודיבר על יום הולדתו של אדמו"ר מהר"ש (אתמול), שפירסם וכן התנהג בעצמו באופן של "לכתחילה אריבער", ואמר שבכל יום שעובר צ"ל הוספה באופן של "לכתחילה אריבער" לגבי העבודה שלפני זה, וכפי שרואים בספירת העומר שבכל יום מוסיפים לגבי יום האתמול.

השיחה ארכה כרבע שעה (פחות מהרגיל), ואחרי ניגנו "לכתחילה אריבער". כ"ק אדמו"ר שליט"א הניף את ידו הימנית הק' כמה פעמים, ואח"כ את ידו השמאלית הק' כמה פעמים, ובתנועה הידועה עודד בראשו הק' וחזרו עלי' שמונה פעמים.²

(2) ע"פ א' היומנים חזרו עלי' שבע פעמים.

(1) ע"פ א' היומנים ה' זה לעבר ילדי שארף.

בלתי מוגה

להיות באופן של דילוג וקפיצה, ודילוג למעלה מדילוג, עלי' מדרגא לדרגא מיום ליום באופן שבאין ערוך, עד לשלימות הדילוג באחרון של פסח (נוסף על שלימותו הפרטית).

ויחד עם זה נשמרים כל ההישגים של הימים שלפני זה, אלא שעליהם מיתוספת עבודת הימים הבאים, בהוספה שבאין ערוך לכל הימים הקודמים, כפי שסופרים בכל יום את ספירת העומר ואומרים "היום שני ימים", "שלושה ימים" (לא במספר סידורי, אלא במספר הכולל הימים שלפני זה)¹⁶, היינו שהשלימות של הימים הקודמים נשמרת ועליהם מיתוספת עבודת יום זה.

ובאופן של "וספרתם"¹⁷, עם שני הפירושים¹⁸: א) מלשון סיפור, ע"ד "השמים מספרים כבוד א-ל"¹⁹, "תהלתי יספרו"²⁰, ולכל לראש ע"י בני ישראל – שהם מספרים בתהילת ה', ע"י עצם מציאותם שהם "מעשה ידי להתפאר" (ולהעיר מהשייכות לספירה ד"תפארת שבתפארת"²¹), ואח"כ – גם ע"י תורה; ב) מלשון ספיר ("שיינען")²².

וכל זה מהוה הכנה לקבלת התורה מחדש, שהרי "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים"²³, ועד ל"חדשים"²⁴ ממש²⁵. ובמיוחד הכנה לגילוי "תורה חדשה מאתי תצא"²⁶, שאז זהו בודאי ענין חדש לגמרי; ואז לא יודקו להביאורים איך התורה היא "כחדשים" או "חדשים", כי יהי' באופן ד"מראה באצבעו ואומר זה"²⁷.

וכל זה – תיכף ומיד ממש, באופן של "לכתחילה אריבער", כיון שאין צורך ב"מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"²⁸, אלא הכל מוכן כבר לגאולה האמיתית והשלימה, תיכף ומיד ממש. וכל בני ישראל הולכים יחדיו, בתור "קהל גדול" ובאופן ד"ישובו הנה"²⁹, "הנה" גם מלשון שמחה³⁰, והקב"ה עושה את ה"לכתחילה אריבער" האמיתי – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

[אחרי שיחה זו ניגנו "לכתחילה אריבער"].

16) ב"ב עה, א. סנהדרין ק, א.
17) אמור כג, טו.
18) ראה בארוכה אזה"ת תשא ע' א'תתכג ואילך.
19) תהלים יט, ב. ראה זח"ב קלו, ב. פרדס שער (ח) מהות והנהגה פ"ב.
20) ישעי' מג, כא.
21) ראה "היום יום" ב אייר.
22) לקר"ת אמור לה, ב.
23) ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ו. שר"ע אדה"ז אר"ח
ס"א ס"ב.
24) ראה פרש"י יתרו יט, א. עקב יא, יג. תבוא כו, טז. ועוד.
25) ראה לקו"ש חכ"ד ע' 193. וש"ג.
26) ישעי' נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.
27) ראה תענית בסופה. שמו"ר פכ"ג, יד.
28) ראה תניא רפל"ז.
29) ירמ"י לא, ז.
30) ספרי ופרש"י קרח יח, ח.

בלתי מוגה

– שיחה ב' –

ד. כרגיל לקשר למעשה בפועל; ועד"ז עיקר הלימוד שצריך להפיק ("ארויסנעמען") מ"לכתחילה אריבער" הוא ההוראה במעשה בפועל. ומובן שצריך להיות ענין השוה לכל נפש, אנשים נשים וטף, בהנהגתם ובכל עניניהם.

ולכל לראש – להתקשר עם בעל יום ההולדת ע"י הוספה בלימוד תורתו, והליכה בדרכיו ואורחותיו אשר הורנו³¹, החל מפתגמו הידוע שבכל ענין צריכים ללכת "לכתחילה אריבער"; ומיד כשלומד מתורתו או מזכיר את שמו, הרי הוא מתקשר אל הנשיא ומקבל את הכחות. ועי"ז יומשכו ממנו כל הברכות באופן ד"לכתחילה אריבער" – "טרם יקראו ואני אענה"³², עד למענה שלא בערך להקריאה.

והנהגה ד"לכתחילה אריבער" צריכה להיות לא רק בעניני תורה ומצוות, אלא בכל עניני האדם, כיון ש"אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני³³".

ובפרטיות יותר: עבודת האדם היא לשמש את קונו, ובוה מרומז גם שהעבודה צריכה להיות באופן של "לכתחילה אריבער". כמבואר בדרושי חסידות³⁴ שישנם כו"כ דרגות בתוארי הקב"ה: "ברוך עושה . . יוצר . . בורא . . קונן"³⁵, והדרגה הכי נעלית היא "קונן" שהיא כנגד עולם האצילות; ועד"ז ישנו כו"כ דרגות באדם, שנקרא³⁶ אנוש, גבר, איש ואדם, והדרגה הכי נעלית בו היא הנקראת "אדם", וכמבואר בלקו"ת פרשתנו³⁷ עה"פ³⁸ "אדם כי יהי גוי". ויש להוסיף, שעד"ז מצינו גם בפרקי אבות דשבת זו – "איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם כו".

ועל זה היא ההוראה שעבודת האדם צריכה להיות באופן של "לכתחילה אריבער", שמתחיל תיכף בעבודתו בבחי' אדם (דרגה הכי נעלית שבו) לשמש את קונו (דרגה הכי נעלית למעלה). והעבודה בבחי' אדם היא כפי שנקרא שמו אדם על שם "אדמה לעליון"³⁹: "אע"פ שכמה שהנברא יהי נעלה (ע"י עבודתו) אינו יכול להיות בבחי' עליון, להיותו שלא בערך כלל להבורא, הרי כאן מורים לו שעליו להתחיל את עבודתו באופן נעלה כזה שהוא יהי "אדמה לעליון". וזה גופא (שאדם הנברא יהי דומה לעליון) הוא ענין של "לכתחילה אריבער".

(35) נוסח קידוש לבנה.

(36) ראה זח"ג מה, רע"א. "היום יום" ד אלול.

(37) תוריע כב, א.

(38) פרשתנו (תוריע) יג, ב.

(39) ע"פ ישעי' יד, יד. ראה עש"מ (להרמ"ע מפאנו)

מאמר אכ"ח ח"ב סלי"ג (קצג, ב). שלי"ה ג, א. א. כ, ב.

רסח, ב. שא, ב. ועוד.

(31) ראה אגה"ק סכ"ז (קמו, א).

(32) ישעי' סה, כד.

(33) משנה וברייתא סוף קידושין – ע"פ גירסת הש"ס

כת"י (אוסף כתבי-היד של תלמוד הבבלי, ירושלים

תשכ"ד). וכן הובא במלאכת שלמה למשנה שם. וראה

גם יל"ש יומי רמז רעו.

(34) תר"א משפטים עה, ד. סה"מ שמות ח"ב ע' קצא.

וש"נ.

דיוק לשונו של רבי חנניא בן עקשיא הוא "רצה (ולא "חפץ") הקב"ה לזכות כו" – דבנוגע ל"חפץ" הקב"ה (פנימיות הרצון¹⁶³), הרי פשיטא ומאי קא משמע לך שהוא באופן זה (שהקב"ה נתן לישראל את התורה, כי בני ישראל נקראים "ארץ חפץ"¹⁶⁴; ואי אפשר להיות אחרת כי כן כתב הקב"ה בתורה); החידוש של רבי חנניא בן עקשיא הוא שגם חיצוניות הרצון של הקב"ה (שלכאורה אפשר להיות בענין אחר) הוא "לזכות את ישראל". ומטעם זה "הרבה להם תורה ומצוות".

ומביא ראיי' על זה – "שנאמר ה' חפץ (ולא 'ה' רוצה" וכיו"ב) למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר" – שהגדלת התורה נעשית דוקא ע"י בני ישראל, "דרוש וקבל שכר"¹⁶⁵ (וענין זה הוא בכל התורה, וכמדובר כמה פעמים¹⁶⁶ שהרמב"ם¹⁶⁷ כתב את זה בנוגע ללימוד עם תינוקות!), כמובן מ"מ"ש בגמרא – ודוקא במסכת חולין¹⁶⁸. וכמ"ש¹⁶⁹ "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך", ואיתא במדרש רבה¹⁷⁰ "דבשעה שישראל . . עוסקין בתורה . . אני ופמליא שלי באים לשמוע בקולך".

ועד כדי כך, שתורה "לא בשמים היא"¹⁷¹, ופסק הלכה צריך להיות דוקא ע"י ישראל נשמה בגוף למטה, שלכן כש"קא מיפלגי במתיבתא דרקייע כו' אמרי מאן נוכח, נוכח רבה בר נחמני כו"¹⁷² [וזהו גם השקלא וטריא אם הלכה כרבה בר נחמני, דתלוי אי בשעה שאמר טהור הי' נשמה בגוף, כמבואר בלקו"ת¹⁷³].

וזהו הטעם שיהודי צריך ללמוד תורה, דאע"פ שהוא למעלה מתורה ומצוות, מכל מקום צ"ל דוקא שקלא וטריא בלימוד התורה בחב"ד שלו. ומזה באים ל"תורה חדשה" לעתיד לבוא, שיהי' לימוד התורה בשלימות; ועוד לפני זה יש לכא"א חב"ד, שהרי נמצאים לאחר ארבעים שנה שאז יש "לב לדעת ועיניים לראות (חכמה) ואזניים לשמוע (בינה)".

ויתירה מזה – שבכחו של יהודי להגיע ל"מתיבתא דרקייעא", וכל הדרגות הכי נעלות – בהיותו נשמה בגוף, כסיפור הגמרא¹⁷⁴ בנוגע לר' יהושע בן לוי – שנכנס ח"י לגן עדן. וכיון שזהו סיפור בתורה, מובן שזהו לימוד והוראה לכא"א מישראל.

(163) ראה לקו"ת שלח לח, ג. שה"ש כח, ד. אוה"ת שמע"צ ע' א'תשפד ואילך. שו"ת צ"צ אה"ע ח"ב סימן רסג (ח, ג).

(164) מלאכי ג, יב. "היום יום" יז אייר. ב אלול.

(165) תרצ"ו ע' 41. וש"נ.

(166) סוטה מד, א. וש"נ.

(167) ראה לקו"ש ח"ב ע' 306-7.

(168) הלי' ת"ת פ"ב ה"ז.

(168) טו, ב.

(169) שה"ש ח, יג.

(170) ראה שהש"ר עה"פ. סה"מ תשי"ע 119.

(171) נצבים ל, יב.

(172) ב"מ נט, ב.

(173) פרשתנו (תוריע) כב, סע"ב ואילך.

(174) כתובות עז, ב.

טו. ויש לומר, דמכיון שמשנה זו היא תורתו של הקב"ה, ועוד זאת, שתוכן השאלה "איזו היא כו" הוא מצד זה שהקב"ה הוא א"ס ובלי גבול – הרי השאלה "איזו היא דרך ישרה כו" היא לכל לראש להקב"ה עצמו. ועל זה בא המענה מהקב"ה – שענין זה נמסר (מ'האט דאס אפגעגעבען) להאדם עצמו, ע"ד "קא חייך (קוב"ה) ואמר נצחוני בני נצחוני".

וביחד עם זה צריכה להיות זהירות ("א באווארעניש"), ועל זה ממשך במשנה: "כל שהיא תפארת לעושי ותפארת לו מן האדם", היינו שיחד עם זה שנמצא בדרגא נעלית כזו, צריך להיות גם "תפארת לו מן האדם"¹⁵⁴, כדי שלא יהיו בזה איזה פניות. ובפשטות – הרי זה הענין דקידוש שם שמים ברבים, שע"י שהנהגתו היא באופן ש"בני אדם נוחין ממנו"¹⁵⁵, הרי הוא מקדש בזה שם שמים שברא אותו, כמ"ש¹⁵⁶ "ונקדשתי בתוך בני ישראל", שחיוב זה ישנו גם בפני גוים, ואפילו אלו שאינם מקיימים שבע מצוות דידהו. וזהו גם תוכן ענין תפארת (קו האמצעי) – שעליו לזכור תמיד שהנהגתו צריכה להיות באופן של "טוב לשמים וטוב לבריות"¹⁵⁷.

[ולאחר מכן ממשכה המשנה בביאור ענין נוסף: "והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות", דענין זה – עבודת התורה ומצוות – אינו שייך לבחירת האדם עצמו כו', אלא "הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה". וטעם הדבר – "שאינ אתה יודע מתן שכרן של מצוות", ד"שכר מצוה מצוה"¹⁵⁸, היינו עצם הענין שע"י כל מצוה נעשה צוותא וחיבור עם הקב"ה¹⁵⁹, אשר ענין זה הוא בכל מצוה בשוה].

טז. ולפני אמירת הפרק אומרים את המשנה "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא כו' מעשה ידי להתפאר" – שע"י ישראל, ובפרט ע"י ההנהגה ד"תפארת לעושי ותפארת לו מן האדם", נעשה גם "להתפאר" של הקב"ה – שזה מראה איך שיהודי הוא למעלה מתורה ומצוות, ורק אח"כ באים פרטי הענינים דתורה ומצוות: "משה קיבל תורה מסיני", שזהו ההתחלה דמסירת התורה שבע"פ.

ומהתחלת הפרק ממשיכים לסימו (ד"נעוץ תחילתן בסופן"¹⁶⁰), ומסיימים: "רבי¹⁶¹ חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות שנאמר¹⁶² ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

(157) קידושין מ, א.
(158) אבות פ"ד מ"ב.
(159) ראה לקו"ת בחוקותי מה, ג. מז, ב. שלח לו, ד. ובכ"מ – נסמנו בטה"מ פורים ע' ז הערה 55.
(160) ספר יצירה פ"א מ"ז.
(161) מכות כג, ב (במשנה).
(162) ישע"י מב, כא.

(154) בהנחה אחרת מובא ענין זה בתחילת קטע הבא. ושם: אלא, שלאחר מכן ממשכה המשנה שצ"ל זהירות, דאע"פ שנמצא בדרגא שלמעלה מתורה ומצוות, מכל מקום צ"ל פרטי העבודה בקיום התורה ומצוות, "והוי זהיר כו'".
(155) רע"ב על המשנה.
(156) אמור כב, לב.

והולך ומוסיף בזה עד שמהדרגא ד"אדמה לעליון", שבו הוא רק דומה לעליון, אבל הוא למטה הימנו (כי האדם זקוק ל"הקב"ה עוזרו"⁴⁰) – נעשה "אדמה לעליון" למעליותא, כיון שהוא למעלה גם מהעליון כביכול. וע"ד שמצינו ש"קוב"ה קא חייך ואמר נצחוני בני נצחוני"⁴¹; ולא רק באופן ד"אני אמרתי אלקים אתם"⁴², אלא שהם כן בפועל, ולמעלה מזה.

וגם בזה לא צריכים להגיע לענין של נצחון ("נצחוני") שקשור עם מלחמה ועבודה (ע"ד "נהמא אפום חרבא ליכול"⁴³; ולהעיר ש"לחם" (נהמא) הוא השורש ד"מלחמה"⁴⁴), אלא זה מגיע לאתערותא דלעילא שלמעלה מאתערותא דלעילא הבא ע"י אתערותא דלתתא, האתערותא דלעילא ש"לא"⁴⁵ שריא אלא באתר שלים"⁴⁶ – "מלכתחילה אריבער".

ה. ויש לקשר זה עם ההוראה מימי ספירת העומר, הבאים בהמשך לחג הפסח [ואע"פ שמתחילים לספור מהיום השני של פסח, הרי זה נקרא בתורה "ממחרת השבת"⁴⁷ דוקא (ולא כתוב ט"ז ניסן), ועד שלכן ישנו מקום לטעות הצדוקים⁴⁷; ואף שמבטלים את טענתם מכל וכל, הרי ישנה התייחסות מסויימת אליהם, ומזה שהתורה צריכה "להתעסק" עמהם מובן שיש "משהו" בטענתם] – שצריכה להיות הוספה מיום ליום, ובאופן של באין ערוך, דילוג וקפיצה. ומובן שהספירה פועלת על כל היום כולו, כמ"ש⁴⁷ "שבע שבתות תמימות תהיינה".

ונוסף לזה, ספירת העומר מקשרת בין פסח לשבועות, ועד שיש בספירת העומר את שתי המעלות – של פסח (שהוא למעלה מספירת העומר, כמובן מזה שהוא בא לפני ספירת העומר, ועד שפסח מביא לשבועות, שהרי קביעות חג השבועות נקבע ע"י חג הפסח (שלכן יכול לחול בה/ בו' או בז')⁴⁸) ושל שבועות.

ובפרט שהעילוי דכל ימי ספירת העומר ישנו כבר בהתחלתה, שהרי יש שתי דעות בסדר הספירות⁴⁹, אם מתחילים מ"חסד שבחסד" (כנוסח אדמו"ר הזקן) או מ"מלכות שבמלכות", ו"אלו ואלו דברי אלקים חיים"⁵⁰, א"כ יש כבר בתחילת הספירה את התמימות והשלימות (ולא צריכים לחכות עד חג השבועות); ועד לדרגא ד"לכתחילה אריבער", שלמעלה מכל ענין הספירות, כי פסח מצד עצמו הוא למעלה מענין הספירות.

וזהו אמיתית דרגתם של ישראל – למעלה מכל עניני ספירות, ד"לתלת קשרין הם קוב"ה אורייתא וישראל"⁵¹: הקשר דישאל ותורה, הקשר דתורה וקוב"ה, והקשר

(46) ראה לקו"ת שה"ש כד, סע"א-ב.

(47) ראה מנחות סה, ב ואילך.

(48) ר"ה ו, ב.

(49) ראה סידור האר"ז'ל במקומו. וראה גם שיחת ל"ג בעומר תנש"א (דברי משיח ח"ד ע' 3). וש"נ.

(50) עירובין ג, ב. וש"נ.

(51) ראה זח"ג עג, א. וראה סה"מ תרנ"ז ע' כח-כט

בשוה"ג.

(40) קידושין ל, ב. ב"ב עה, רע"א.

(41) ב"מ נט, ב.

(42) תהלים פכ, ו.

(43) זח"ג קפת, ב.

(44) ראה פרש"י תהלים לה, א. שם נו, ב. ובכ"מ.

וראה לקו"ת נשא כו, ב. מאמרי אדהאמ"צ שמות ח"א

ע' קפ. וש"נ. סהמ"צ להצ"צ סד, א.

(45) זח"ג צ, ב.

דישראל וקוב"ה – "ישראל וקוב"ה כולא חד" ממש; ולמעלה מזה – אחד, הקשר שע"י אלופו של עולם⁵².

וכל זה מהוה הכנה לקבלת התורה, ולקבלת ה"תורה חדשה מאיתי תצא" [ולהעיר שתורה מביאה שלימות בכל הענינים, כמ"ש⁵³ "ה' עוז ("אין עוז אלא תורה")⁵⁴ לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום"]. וכפי שאומרים מיד אחרי ברכת "על ספירת העומר" – "הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה"; ומובן שכשם שברכה עושים רק על דבר ודאי, ואילו ספק ברכות להקל⁵⁵, כך ענין זה הוא ודאי ומחלט, ובדאי שכן יהי בפועל, ו"במהרה בימינו אמן סלה" – לשון נצחיות⁵⁶, בית המקדש השלישי הנצחי⁵⁷.

וממשיכים אחרי זה "ועל ידי זה יושפע שפע רב בכל העולמות כו", שפע שנמשך לא רק למעלה אלא עובר ע"י ובכל הספירות וכל העולמות, והעיקר – שיוורד עד למטה מטה בעולם הזה הגשמי, ולנר"ץ של כ"א מישראל, ועד ליחידה שבנפש ("שפע רב"), ועד למעלה גם מיחידה; ונמשך לא רק אור אלא "שפע", כמבואר בכמה מקומות בחסידות⁵⁸ ששפע אינו הארה בעלמא אלא זהו דבר שיש בו ממש (עם כל הפירושים ב"ממש"⁵⁹, כמדובר בהתועדות שלפני זה⁶⁰, וכמה פעמים), שיכולים לגעת בזה עם חוש המישוש, ועאכו"כ חוש הראי' – שיכול להראות על זה באצבעו ולומר זה. וזהו מה שתובעים את ביאת משיח, ועד מתי⁶¹!...

ו. ותוכן הענין הוא, שמפסח נמשך הכח בימי הספירה להמשיך גם "לכתחילה אריבער" – שלימות העבודה, שיהיו "שבע שבתות תמימות תהינה".

ויש לקשר זה גם עם שיעורי הרמב"ם דימים אלו בהתחלת הלכות איסורי מזבח, "מצות עשה להיות כל הקרבנות תמימין ומובחרין וכו', כל חלב לה". ובכלל רמב"ם ר"ת "רבות מופתי בארץ מצרים"⁶², היינו הנהגה ד"לכתחילה אריבער", שגם במעמד ומצב של "ארץ מצרים", מיצרים וגבולים⁶³ של הגלות (וגם במיצרים וגבולים שבקדושה) עבודתו היא באופן של "רבות מופתי".

(כך ב' ע' תלה ואילך). וש"נ.

52) ראה סמ"ק – הובא בב"י או"ח סימן סא ד"ה כתב בסמ"ק. שו"ע (ודאדה"ז) או"ח שם סעיף ו. וראה לקו"ת תזריע כג, ג. ועוד. וראה ברכות יג, ב.

53) תהלים כט, יא.

54) שהש"ר פ"א, ד. פ"ב, ג.

55) רמ"א או"ח סרי"ט, שו"ע אדה"ז שם סקפ"ד ס"א. ובכ"מ.

56) ראה עירובין נד, א.

57) ראה זהר ח"א כח, א. ח"ג רכא, א.

58) ראה ספר הליקוטים – ד"ח צ"צ ערך אור ושפע

(ע' תרנד ואילך). וש"נ. ספר הערכים – חב"ד ערך אור

59) בא יא, ט.

60) ראה תו"א וארא נז, ב ואילך. ובכ"מ.

מעורב עם הבריות – שייכת וצריכה להיות אצל כאו"א, כמובן בפשטות. וכן כל ישראל מצווין על קידוש ה', ועד שע"י הנהגה זו יודעים את מעשיו של הקב"ה (וכהמעשה הידוע אודות "לך לאומן שעשאני"¹⁴⁹) – וא"כ זה נוגע לכל אחד (ולא רק לדרגת "אדם").

יד. ויש לומר נקודת הביאור בזה (בקיצור, ובפרט שכבר דובר על זה פעם¹⁵⁰):

"רבי" אינו שם התואר בלבד, אלא הוא ענין הכי נעלה שקשור עם כל ישראל – שהוא הרבי של כל ישראל, שזה מורה על עצם מציאיתו (שהרבי מכניס את עצמו כולו בתורתו, ע"ד הקב"ה ש"אנא נפשי כתבית יהבית"¹⁵¹) ושייכותו לכאו"א מישראל, בתור רבם.

ואע"פ שגם שמו "רבי יהודה הנשיא" קשור עם כל ישראל, שהרי "הנשיא הוא הכל", אעפ"כ הרי זה מורה על מעלתו בפני עצמו: התואר "רבי" מורה שהיתה לו סמיכה בארץ ישראל¹⁵², וגם בתואר "נשיא" מודגשת מעלתו המיוחדת, שהוא מנושא ומרומם על "הכל" [משא"כ "רבי" כאן הוא לא התואר (וכמו התואר "רבינא" או "רבי" וכיו"ב שזהו שם פרטי, אלא "רבי" בתור ענין כללי), אלא בתור רבי של כל יהודי, הקורא לו "רבי שלי" ("מיינ רבי"); וזהו לא רק ע"י הר"ת ד"רבן (של כל) בני ישראל", אלא בעצם המילה "רבי"].

ודוקא דרגא זו של רבי יכול להורות לאדם את ה"דרך ישרה", כלומר – דוקא אחד שהגיע לדרגת "אדם" (ולמעלה מזה – גם לדרגת "האדם"); משא"כ מי שנמצא בדרגא למטה מזה (אנוש, גבר או אפילו איש), הרי אצלו ברורה הדרך שצריך לנהוג בה, כמפורש בתורה (ש"ארוכה מארץ מדה ורחבה מיני ים"¹⁵³) בפשטות.

אבל כשהגיע לדרגת "אדם", ומקיים את כל התורה ומצוות בכל פרטיהם ודקדוקיהם, ועד שהוא "זהיר במצוה קלה כבחמורה", היינו שהוא נמצא בדרגא שלמעלה מהתחלקות של מצוות ושכר המצוות ("קלה כבחמורה"), ורוצה וצריך להוסיף ולעלות בעבודתו "מחיל אל חיל", למעלה מכל המדידות וההגבלות, עד אין סוף – ה"דרך ישרה" שלמעלה מחיובו ע"פ תורה – הרי יכול להיות בזה כמה דרכים, ובמילא אז נשאלת אצלו השאלה "איזו היא דרך ישרה שיבור לו".

והוא מבקש מהקב"ה: אינני "מתקמצן" בזמן ("איך זשאלעוועט ניט קייט צייט"), ולכן תאמר מה עלי לעשות! ומכיון שאתה בלי גבול – תאמר לי לעשות ענין בלי-גבול! ובפרט שמדובר ביהודי שידוע שישראל הם למעלה מתורה ומצוות, ועל כן הוא שואל: מה עלי לעשות...?

149) תענית כ, ריש ע"ב.

152) ראה סנהדרין יג, סע"ב. וראה כתובות מג, ריש

ע"ב ובפרש"י ד"ה אמר רב זירא.

150) ראה ביאורים לפרקי אבות על המשנה. וש"נ.

153) איוב יא, ט. עירובין כא, א.

151) שבת קה, א (כגירסת הע"י).

והנקודה הכללית והעיקרית של כל ענינים אלו היא – שיביאו את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.
[אחרי שיחה זו ניגנו "נודע ביהודה"].

– שיחה ה' –

יג. ענין נוסף בשבת זה (וב"שבת זו" ו"שבתות קדשך" – לשון רבים), הוא, שבו אומרים פרק שני מפרקי אבות, המתחיל במשנה "רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושי ותפארת לו מן האדם, והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה וכו'".

והנה, במשנה זו ישנם כו"כ ענינים הדורשים ביאור:

(א) מפני מה לא נקט התנא את שמו של "רבי" (למרות כל העילויים דשמו של צדיק, כמובן גם מזה ד"זכר צדיק לברכה"¹⁴⁴), ובפרט שבמשנה תיכף לאחר זה נקרא בשם "רבי יהודה הנשיא" (הן בשמו "יהודה", הן בכינויו "רבי" והן "נשיא") – בקשר עם בנו רבן גמליאל (שגם הוא נקרא בתואר של נשיא – "רבן").

ובפרט ע"פ הידוע שהברית (שבה ניתנה השם) של רבינו הקדוש נעשתה תוך כדי מסירת נפש, מפני גזירת המלכות באותו הזמן, כידוע ש"כשנולד רבי גזרו שלא למול, ואביו ואמו מלוהו, שלח קיסר . . . והחליפתו אמו באנטונינוס כו"¹⁴⁵ (ולכן "לא פסקו מעל שולחנם כו'", הרחבה בעשירות שבאה עי"ז, וכמסופר בגמרא¹⁴⁶ ומובא בפרש"י¹⁴⁷). ועד"ז שמו "יהודה" הוא שם נעלה ביותר, שיש בו את ד' אותיות שם הוי'. ובכל זאת, עם כל העילויים שבו, לא נתפרש שמו במשנה זו, וכתוב רק "רבי אומר"!

(ב) מהי השאלה (ע"פ תורה) "איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם", הרי מובן בפשטות ש"דרך ישרה" היא כפי הוראות התורה, ובלשון הכתוב¹⁴⁸ "פקודי ה' ישרים (ועד שמביאים ל)משמחי לב". והרי דרך התורה ידועה ומפורשת בתורה שבכתב ועאכו"כ בתורה שבע"פ, וא"כ כיצד נשאלת שאלה זו ע"י רבי, שהוא סידר את כל התורה שבע"פ!?

(ג) אם יש מקום לברור "דרך ישרה" שהיא "תפארת לעושי ותפארת לו מן האדם", למה זה שייך דוקא לדרגת "אדם" (איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם?), ולכאורה זה שייך לכא"א, גם לדרגות פחותות מדרגת אדם (איש, גבר ועד גם בדרגת אנוש). וכדמוכח גם מהמשך המשנה "כל שהיא תפארת לעושי כו'", שהנהגה זו – להיות

[147] תולדות כה, כג.

[148] תהלים יט, ט.

[144] משלי י, ז.

[145] תורה אמר – ע"ז י, ב (בשם מדרש).

[146] ע"ז יא, א.

[ובודאי יערכו את הסיום (וההתחלה) של הלכות אלו ברמב"ם. וכאן המקום לעורר עוד פעם על שמירת תקנת לימוד שיעור היומי בספר הרמב"ם, בספר משנה תורה או בספר המצוות שלו, וכמדובר כמה פעמים⁶⁴].

וכל זה מתוך שמחה שפורצת את כל הגדרים⁶⁵, ובפרט שבאים מ"מיסמך גאולה לגאולה"⁶⁶ – פורים לפסח.

ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁶⁷, שהם נפלאות גם לגבי הנפלאות שהיו ביציאת מצרים⁶⁸, ואפילו לגבי יום ראשון דחג הפסח שאז "נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה"⁶⁹ בעצמו ובכבודו⁷⁰, שלמעלה מענין הספירות, וכידוע פירוש כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע⁷¹ שזה קאי על דרגא הכי נעלית שלפני הצמצום לגמרי (שזהו ג"כ ביאור באופן של "לכתחילה אריבער", דלהיותו ממלא מקומו דבעל יום ההולדת "לכתחילה אריבער", מובן שכל ענינו הם באופן כזה, כולל תורתו), וכפי שכבר נמסר ונתפרסם ובא לדפוס ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (ששמו יוסף יצחק), ש"הנשיא הוא הכל"⁷².

ז. ויש לקשר זה להתחלת הפרקי אבות דשבת זו – "רבי אומר כו'", "רבי" סתם, ולכאורה מדוע לא קורא לו בשמו (ושם אביו), כבמשנה הבאה "רבי יהודה הנשיא אומר"?

והטעם לזה – כיון ש"רבי" כאן אין זה תואר שהוא למטה מן השם, כמאחז"ל⁷³ "גדול מרבן שמו", ואפילו לא תואר של מעלה, שמורה על סמיכה (רב מבבל ורבי מארץ ישראל⁷⁴), אלא זהו ענין הכי נעלה (שאין תואר אחר לקרוא לו, ולכן קוראים לו "רבי") – שהוא הרבי של כל ישראל, ועד שזה נעשה שמו וענינו; וכפשטות ענינו של רבינו הקדוש (רבי), כפי שבא בגלוי בזה שהוא כתב את כל הששה סדרי משנה⁷⁵ – וכללות התורה שבע"פ, בתור רבינו של כל בני ישראל עד סוף כל הדורות.

[וכפי שנאמר גם ב"תיקון ליל שבעות" את כל התורה שבע"פ, ועכ"פ חלקים – ההתחלות והסיומים של הששים מסכתות שבששה סדרי משנה (ולהעיר שמספר ששה כולל חדשי השנה – שנחלקים לששה חדשי החורף וששה חדשי הקיץ, כמודגש גם בכרכת החודש שיש בה ששה לשונות של ברכה).

(71) סה"מ אעתי"ר ע' עה. תער"ב-תרע"ו ע' סז.

המשך תער"ב ח"ב ס"ע תקנ"ד. וראה גם סה"מ פסח ח"א ע' עג. וש"נ.

(72) פרש"י חוקת כא, כא.

(73) ראה תוספתא סוף ערויות ובמפרשים שם.

(74) הקדמת ס' התיקונים כת"י. ועוד – נסמן בסה"מ

תש"ח ע' 121 הערה ט.

(75) ראה יבמות סד, ב. הקדמת הרמב"ם לספר היד.

ובכ"מ.

(64) ראה לקו"ש חכ"ז ע' 229 ואילך. ובכ"מ.

(65) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך.

(66) מגילה ו, סע"א.

(67) מיכה ז, טו.

(68) ראה אוה"ת נ"ך עה"פ (ע' תפו ואילך). וש"נ.

סה"מ תש"ח ע' 159. ובכ"מ.

(69) הגש"פ פיסקא "מצה זו".

(70) ראה שם פיסקא "ויוציאנו".

ולהעיר מהדבר פלא שזה נקרא בשם "תיקון ליל שבועות". דאע"פ שהפירוש הפשוט ב"תיקון" הוא שזהו תקנה שתיקנו לומר בליל שבועות, הרי יש לזה שייכות גם לשאר הפירושים בתיבת "תיקון", כולל הפירוש שזה פועל "תיקון" כפשוטו גם בחג השבועות, חג מתן תורה, שלכן אומרים את ה"תיקון" עוד לפני קריאת עשרת הדברות ביום (ובתור הכנה אלי').

ואע"פ שכ"ק מו"ח אדמו"ר מביא⁷⁶ שר' הלל מפאריטש נהג לומר "תיקון ליל שבועות" גם בלילה השני של החג, אבל זאת היתה הנהגה פרטית שלו בלבד (ולא ראינו את זה אצל רבותינו נשיאינו⁷⁷), כי עיקר אמירת התיקון ע"י כל בני ישראל הוא רק בלילה הראשון. אבל מכל מקום, מכיון שהנהגה זו התפרסמה לכל בני ישראל, מובן שיש לנו לנצל את זה וללמוד ממנה הוראה בעבודת האדם (ברוחניות), במכל שכן מזה שעל יהודי לנצל את כל הענינים, אפילו עניני חול, וללמוד מהם בעבודת ה', ואפילו דרגא פחותה ביותר, כמ"ש⁷⁸ "ונצלתם את מצרים", כולל גם הפירוש – "ונצלתם" מלשון ניצול ושימוש, לנצל אפילו את הענינים הקשורים עם מיצרים וגבולים].

ויהי רצון שנבוא לגאולה, הקשורה עם שלושה (גאולה השלישית); ובפרט שנמצאים בשבוע השלישי דספירת העומר – ספירת התפארת, וגם בהמשך המשנה דפרקי אבות קוראים אודות שלושה ("הסתכל בשלושה דברים"), ועד שבאים למתן תורה הקשור עם שלושה⁷⁹.

ובפרט ע"י כל ההחלטות שבני ישראל קיבלו על עצמם, ובמיוחד – בבית הכנסת ובית המדרש ובית מעשים טובים של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

ותתקיים בפועל בקשת בני ישראל ("ברחמין" שאומרים אחרי ספירת העומר) "הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה במהרה בימינו אמן סלה", ושם מקריבים את כל הקרבנות, "תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם"⁸⁰, כולל קרבן שתי הלחם [כידוע החקירה והשקלא וטריא אם משיח יבוא באמצע ימי הספירה – (באם יחסר ב"שבע שבתות תמימות תהייה"⁸¹, וכמו כן) בנוגע לקרבן העומר וקרבן שתי הלחם]⁸², שזהו הקרבן מהחייטים הראשונות מהתבואה החדשה שצומחת בארץ ישראל לאחר קצירת הארץ⁸³ [ולהעיר גם ממארוז⁸⁴ שגפן היתה בבית המקדש ועושה פירות כו].

בין בני ישראל גופא ישנם כו"כ שלוחים ושלוחות שנבחרו במיוחד לתפקיד זה ונשלחו לכו"כ מקומות בכל העולם להתעסק בהפצת תורה ויהדות, ובמיוחד מעיינות פנימיות התורה. וזה כולל האנשים והנשים וגם כל בני ביתם, כולל הטף שלהם, שמצטרפים אליהם בשליחותם זו [ואדרבה – אצל הטף כל הענינים מתקיימים בתמימות יתירה, בלי "פשט'לאך" וכו', ולכן נאמר¹³⁷ "כי נער ישראל ואהבהו"].

ובודאי שהכינוס יוסיף עידוד וזירוז בעבודתם. ובפרט שהכינוס אינו רק "לשם שמים", אלא הכינוס עצמו קשור עם "שמים" עצמו – עם קבלת החלטות טובות הקשורות עם אבינו שבשמים. ובפרט שימשיכו גם בעריכת התוועדות חסידית בהשתתפות המסייעים והשלוחים עצמם וכו', הן לאנשים והן לנשים, כיון שעניני אמונה יראה ואהבה הן מהשש מצוות שחיובן תמידי (כמ"ש בהקדמת החינוך; ולהעיר שעל ענין החינוך נאמר "גם כי יזקין לא יסור") שגם הנשים מחוייבות בהן, וגם הטף שייכים לענינים של מעשה בפועל, כיון שמעשה שלהם חשוב כמעשה¹³⁸, אע"פ שחסר בהבנה ובכוונת הדברים שלהם.

ו"איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק"¹³⁹, כולל שע"י ניתוסף כח לכל השלוחים והשלוחות בכל מקום שהם, לא רק במדינה ההיא ובעיר זה כו', אלא בכל מקום – מהם יראו וכן יעשו רבים בכל מקום ומקום; ובפרט שיוסיפו על מה שהחליטו.

ועבודתם זו מהוה הכנה ומזרזת את ההתגלות של "תורה חדשה מאיתי תצא" בגאולה האמיתית והשלימה, שזהו "הפצת המעיינות חוצה" ע"י הקב"ה; ומובן שבגילוי ה"תורה חדשה" מתגלה המעיין עצמו, ובאופן של "יפוצו", עד גם במקום ה"חוצה" ביותר¹⁴⁰, בכל נקודה של זמן ומקום.

וכל אחד מקבל בשלימות את כל עניני חכמה בינה ודעת (שבזה ישנה במיוחד עבודת הפצת המעיינות חוצה). ובפרט בשנה זו, בעמדנו אחרי השלימות דארבעים שנה, שאז "נתן ה' לכם לב לדעת ועינייכם לראות ואזנייכם לשמוע"¹⁴¹ "עינייכם לראות" – חכמה, "אזנייכם לשמוע" – בינה, ו"לב לדעת" – דעת¹⁴², וכמבואר בהמכתב¹⁴³ – הן גילוי חיצוניות הלב, והן פנימיות הלב – הקשורים עם מזבח החיצוני והפנימי; ויהי רצון שיהי המזבח בפועל ממש.

ובפשטות – שהכינוס מכניס כולם עוד יותר כח ועידוד, שהעבודה בהפצה שבעבר תוסיף עוד יותר כח בהפצה שבעתיד.

76) סה"ש ה"ש"ת ע' 114. תש"ג ע' 118. וראה גם שיחת ש"פ במדבר תנש"א (דברי משיח ח"ד ע' 74).
77) קטע זה אין זוכרים בבירור. וראה סה"ש שם. מבוא לקונטרס ומעין ע' 34.
78) שמות כג, כב.
79) ראה שבת פח, א.
80) נוסח תפלת מוסף.
81) ראה לקו"ש ח"ח ע' 54 ואילך. וש"נ. שיחה שבהערה הבאה. וראה גם שיחת אחש"פ תנש"א (דברי משיח ח"ג ע' 165 ואילך).
82) ראה שיחת ש"פ שמיני שנה זו ס"ח.
83) ראה מנחות פג, ב ואילך.
84) ראה יומא כא, ב. תמיד כט, סע"א. ועוד.

137) הושע יא, א.
138) חולין יב, ב ואילך. רמב"ם הל' טומאת אוכלין פי"ד ה"ב. הל' כלים פ"ב ה"א. ועוד.
139) ישע' מא, ו.
140) ראה לקו"ש ח"ד ע' 20-1119. ח"י ע' 106.
141) תבוא כט, ג. ע"ז ה, ריש ע"ב.
142) ראה שיחת ש"פ בא שנה זו ס"ז. וש"נ.
143) ד"א ניסן שנה זו (סה"ש ח"ב ע' 735). וש"נ.

וכאן המקום לעורר על מ"ש הרמב"ם¹²² שכל דיני התורה הם "לתקן הדעות וליישר כל המעשים"; ומזה באים למ"ש הרמב"ם במקום אחר¹²³: "וערך אותנו נר ליישר המעקשים ואור להורות נתיבות היושר, וכן הוא אומר¹²⁴ נר לרגלי דבריך ואור לנתיבותי", ע"ד ענני הכבוד במדבר שיישרו ("וועלכע האָבן אויסגעגליכן") את הדרכים¹²⁵ כדי שתהי' "דרך ישרה". והרי אנו נמצאים עתה ב"מדבר העמים"¹²⁶ (שרומז על כללות זמן ומצב הגלות), ובאים ב"דרך ישרה" לארץ הקודש.

וזוכים להקרבת הקרבנות בפועל, ובפרט שקוראים את ספר ויקרא הנקרא ספר הקרבנות¹²⁷, ובזה גופא – נמצאים כבר אחרי חצי הספר, אחרי הפסוק¹²⁸ "דרש דרש", חצי התורה בתיבות¹²⁹, "דרש מכאן ודרש מכאן", שזה קאי על ב' האופנים בלימוד התורה (דרש), נגלה דתורה ופנימיות התורה, שמתאחדים ונעשים תורה אחת (כמו שתיבות "דרש דרש" נאמרות בניגון אחד¹³¹).

ובפרט שנמצאים בימי ספירת העומר, שזה קשור גם לתיקון ליל שבועות – תיקון הפועל על כל השנה, שהרי שבועות משפיע על כל השנה, ובפרט ב"הי' תהי' שנת ניסים" – "בהווייתה תהא"¹³² בתוקף.

[אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמחה דשמח"ת].

– שיחה ד' –

יב. ענין נוסף בשבת זו – שבו נערך כינוס של נשי ובנות ישראל¹³³ (שהתחיל בערב שבת, והמשכו ביום השבת ובמוצאי שבת), בקשר לעבודה דהפצת היהדות בכלל, והפצת המעיינות חוצה¹³⁴ במיוחד.

ובפרט שקשור גם עם ענין השליחות – שלוחים ושלוחות בכל מקום ומקום. וכמדובר כמה פעמים, שבכללות, הרי בעצם כל יהודי הוא שליח של הקב"ה לעשות לו יתברך דירה בתחתונים¹³⁵, אבל בפרטיות (ד"תורה כללות ופרטות נאמרה¹³⁶) הרי

הא' הוא בטעם "משרת" (מרכא), נקראות שתי התיבות ברציפות בלי הפסק. המו"ל.
 (132) ראה קידושין נח, א. ברכות יג, א. מגילה ט, א. יז, ריש ע"ב.
 (133) כינוס תלמידות ובוגרות "בית חנה" במיניסוטה. המו"ל.
 (134) ראה אגה"ק הירועה דהבעש"ט – נרפסה בכש"ט (הוצאת קה"ת) בתחילתו.
 (135) ראה הנחומא נשא טז. בחוקותי ג. במדב"ר פ"א, ו. תניא רפ"ו.
 (136) חגיגה ו, ריש ע"ב. סוטה לו, ב. זבחים קטו, סע"ב.

(122) סוף הל' תמורה.
 (123) סוף הל' שחיטה.
 (124) תהלים קיט, קה.
 (125) מכילתא בשלח יג, כא. תנחומא בשלח ג.
 במדב"ר פ"א, ב. פרש"י בהעלותך י, לד.
 (126) יחזקאל כ, לה.
 (127) ראה פתיחת הרמב"ן לספר ויקרא.
 (128) מיני י, טז.
 (129) פרש"י עה"פ.
 (130) קידושין ל, א.
 (131) כ"ה בהנחה. ואולי הכוונה דמכיון ש"דרש"

ובקרב ממש נזכה ל"תורה חדשה מאיתי תצא", וכל בני ישראל הולכים – "ארו עם ענני שמיא"⁸⁵ – לארץ הקודש, ולוקחים עמם את כל הבתי כנסיות ובתי מדרשות⁸⁶, כולל ה"מקדש" הפרטי שנעשה ע"י כ"א ישראל בביתו הפרטי⁸⁷, אנשים נשים ו(לאחרונה גם ע"י) ט"ה⁸⁸.

ובאופן ד"לא עיכבן אפילו כהרף עין"⁸⁹ – עד באופן שאפשר להראות את זה על השעון ("אז מקען דאס אָנווייזן אויפן זייגער"), ותיכף ומיד ממש, מתוך שמחה וטוב לבב.

[אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמח].

– שיחה ג' –

ח. נוסף לכל הענינים של "ערב שבת", כנ"ל בארוכה, ישנו הענין של יום השבת עצמו, והוא הקריאה בתורה בפרשת השבוע, ובענינו – פרשת תזריע-מצורע.

– ישנם אמנם גדולי ישראל שקראו לפרשת מצורע פרשת "טהרה", אבל לעת עתה לא מצאתי שרבותינו נשיאינו נהגו כך, כולל כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹⁰. ולכן מובן, דאע"פ ש"נהרא נהרא ופשטי"⁹¹, הרי אנו אין לנו אלא מנהג נשיא דורנו, ורבותינו נשיאינו שלפניו, שקראו לפרשה זו כפי שהיא נקראת בתורה שבכתב בפשטות – פרשת "מצורע".

והנה, לכאורה "תזריע" ו"מצורע" הם ב' ענינים הפכיים זה מזה, כמובן גם בפשטות שהתוכן ד"תזריע" הוא הולדת בנים ובנות, "אשה כי תזריע וילדה זכר . . . ואם נקבה תלד"⁹², ואילו "מצורע" ענינו "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו"⁹³, שמה מובן שאינו שייך לכל הענין ד"אשה כי תזריע וילדה זכר" וכו'⁹⁴. ובכל זאת פרשיות תזריע ומצורע נעשות לפרשה אחת, ועד שבאותה עלי' (רביעי') קוראים הן מפרשת תזריע והן מפרשת מצורע ללא הפסק בינתיים, ועם אותה ברכה לפני' ולאחרי' (וכמובא שאלה זו בא' הדרושים⁹⁵).

(85) ראה דניאל ז, יג. מנהדרין צח, א.
 (86) ראה מגילה כט, א. וראה בארוכה קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל ס"ג (סה"ש תשנ"ב ח"ב ס"ע 466) ואילך.
 (87) ראה שיחת ש"פ נח תשמ"ז ס"ו. ובכ"מ.
 (88) ראה קונטרס משיחת ש"פ משפטים (ע"ד ההשתדלות שכל ילדי ישראל שי' יעשו בית תורה, תפלה וגמ"ח). ובכ"מ – נסמן בדברי משיח תשנ"ב ח"א ע' 185 הערה 42.
 (89) ראה מכילתא ופרש"י בא יב, מא.
 (90) ראה לקו"ש ח"א ע' 239. וראה גם לקו"ש ח"ז ע' 100 הערה 5. שם ע' 104 הערה 40. ועוד.
 (91) חולין יח, ב. וש"נ.
 (92) פרשתנו (תזריע) יב, ב; ה.
 (93) שם יג, מו.
 (94) ראה מו"ק טו, ב. כריתות יב, ב. רמב"ם הל' טומאת צרעת פ"א סה"א.
 (95) ראה גם לקו"ש ח"ב ע' 70 ואילך.

בשלמא לפי מנהג הנ"ל שקוראים הפרשה בשם "טהרה" – אתי שפיר (כי טהרה הוא התיקון ד'תזריע'); אבל לפי מנהג רבותינו נשיאינו הנ"ל – נמצא לכאורה (שמות) שתי הפרשיות הפכיים הם!

ט. והנה מצינו במדרש⁹⁶ שדורש את כל הפרשה דנגעי בתים על חורבן בית המקדש – "ועמא הגלי כו", היינו שבני ישראל בזמן הגלות הם במעמד ומצב של "מצורע". וכמובן גם בפשוטות, דבזמן הגלות נמצא עם ישראל במעמד ומצב ד"בדד ישב מחוץ למחנה מושבו", כיון שבעצם כל ישראל הם כבנים הסמוכים על שולחן אביהם, ובזמן הגלות "גלו מעל שולחן אביהם"⁹⁷.

[ואע"פ שלאמיתתו של דבר גם בזמן הגלות הרי הם סמוכים על שולחן אביהם, שמקבלים כל עניניהם משולחן אביהם (וסמיכה היא בכל כחו⁹⁸) – הרי מובן שאינו דומה לכפי שהי' בגאולה, דבמה נחשב כל מה שמקבלים לגבי העובדה ש"גלו מעל שולחן אביהם", שבפועל ובגלוי אינם יושבים על שולחנו של הקב"ה?!...].

וטהרתם של בני ישראל היא כמ"ש "לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים"⁹⁹, "לפני ה' טהרו"¹⁰⁰, ומיד חוזרים להיות סמוכים על שולחן אביהם.

ותיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה, עוד בשבת זו, וכאמצע התוועדות זו, כך שממשיכים בהתוועדות אמיתית ("א' אמת'ע פארבריינגען") של כל בני ישראל יחד, והתוועדות חסידית ("א' חסיד'ישער פארבריינגען") יחד עם משיח צדקנו על "שולחנו" של הקב"ה, יחד עם הקב"ה "חסידו של עולם" בראשנו, ונשיא דורנו בראשנו.

ולהעיר מביאור לשון אדמו"ר הזקן באגרת הקודש¹⁰¹ אודות הקב"ה שהוא "אביו הרחמן והצדיק וחסיד", דמה שלפני זה לא מביא שם התואר "חסיד" (אלא רק "אב רחמן חכם וצדיק המכה בנו"), הרי זה מפני ששם מדובר אודות חסידים המכוסים שלמעלה מגילוי¹⁰², כמדובר כמה פעמים. אבל מובן, שתכלית ושלימות חסידים אלו היא שלא יישארו מוגבלים בענין העולם והסתר, אלא יתגלו למטה בעולם הזה הגשמי, באופן ד"מראה באצבעו ואומר זה".

י. ולאחר פרשת תזריע-מצורע באים לפרשת אחרי מות-קדושים:

התחלת פרשת אחרי מות היא אודות מיתת נדב ואביהוא "בקרבכם לפני ה'", עד שהגיעו למעמד ומצב דכלות הנפש. אמנם אצלם הי' ענין זה קודם הציווי¹⁰³, אבל

(101) סכ"ב (קלד, ב).

(102) ראה סה"ש תש"ד ע' 15.

(103) ראה שיחת ש"פ תזריע תשד"מ (לקו"ש חל"א ע' 80-79 הערה 30; שיחת קודש ח"ג ס"ע 7-1766; התוועדויות ח"ב ע' 1368).

(96) ויק"ר פי"ז, ז.

(97) ראה ברכות ג, א.

(98) חגיגה טז, ב.

(99) יומא פ, ב (במשנה).

(100) אחרי טז, ל.

אחרי הציווי, סדר העבודה ד"בקרבכם לפני ה'" אצל כאו"א מישראל צריך להיות בתור נשמות בגופים דוקא¹⁰⁴, ע"ד ובדוגמת כפי שהי' אצל אליהו הנביא שעלה בגופו בסערה השמימה¹⁰⁵ (ר"פינחס זה אליהו¹⁰⁶, והוא תיקן את הענינים דנדב ואביהוא¹⁰⁷).

והיינו, שאצל כאו"א מישראל ישנם כל הענינים והעילויים דוגמת כלות הנפש, אבל דוקא באופן שנשאר נשמה בגוף למטה בעולם הזה הגשמי, לאריכות ימים ושנים טובות, "והיו ימיו מאה ועשרים שנה"¹⁰⁸, עד "כימי העץ ימי עמי"¹⁰⁹ – הימים של כל יהודי וכל בני ישראל, אנשים נשים וטף [דגם אצל טף כתיב¹¹⁰ "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה"], עד לחיים נצחיים דעולם התחי'.

ויש להוסיף, דע"פ הפירוש הידוע¹¹¹ במארוז¹¹² "יפה כח הבן מכח האב", דכח הבן גופא בא "מכח האב", הרי מובן, שעילוי זה אצל נדב ואביהוא הי' גם אצל אהרן (אביהם). ויש לומר, שענין זה מובן גם ממה שאמר משה לאהרן: "אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במידעיו של מקום והייתי סבור או בי או בך"¹¹³, דכיון ש"משה אמת ותורתו אמת"¹¹⁴ (ו"ה' אמת"¹¹⁵, ועם אמת ממשיכים את זה בעולם¹¹⁶), מובן שלא אמר כן רק מצד גודל ענותנותו, אלא כן הוא גם לאמיתתם של דברים.

יא. ואח"כ ממשיכים בפרשת קדושים – "קדושים תהיו כי קדוש אני גוי"¹¹⁷, וכידוע הפירוש הפנימי¹¹⁸ במאחז"ל¹¹⁹ "יכול כמוני תלמוד לומר כי קדוש אני קדושתו למעלה מקדושתכם" – ד"יכול כמוני" בניחותא, שביכלתו ובכחו של כאו"א מישראל להגיע לדרגת הקדושה "כמוני", וטעם הדבר – כי "קדושתו למעלה" באה "מקדושתכם" דבני ישראל, כפי שהם נשמות בגופים למטה בעולם הזה הגשמי.

ויתירה מזו – שמגיעים ("מ'דערגרייכט") לבחי' טהרה שלמעלה מקדושה, כמדובר כמה פעמים¹²⁰ בביאור לשון הרמב"ם¹²¹ "קדושה ו(אח"כ) טהרה יתירה לנפשו". וכמ"ש¹⁰⁰ "זורקתי עליכם מים טהורים... לפני ה' טהרו", שהטהרה היא למעלה ("לפני") גם משם הוי'.

רע"א.

(113) פרש"י שמיני י, ג (ע"פ זבחים קטו, ב).

(114) תנחומא קרח יא. וראה ב"ב ע"ד, א. סנהדרין

קי, סע"א.

(115) ע"פ ירמ"י י, י. תהלים קיז, ב.

(116) ראה תהלים שם.

(117) יט, ב.

(118) מאור עינים עה"פ (מו, ב). וראה אוה"ת עה"פ

(ע' קה ואילך). לקו"ש ח"ז ע' 321. ובכ"מ.

(119) ויק"ר פכ"ד, ט.

(120) שיחת ש"פ תזריע תשמ"ח (לקו"ש חל"ב ע' 66 ואילך).

(121) סוף הלי' מאכלות אסורות.

(104) ראה ד"ה וידבר גו' אחרי מות תרמ"ט (סה"מ תרמ"ט ע' רלג ואילך). תשכ"ב (סה"מ ויקרא ע' קעז ואילך). וש"נ.

(105) מלכים ב, א. יא.

(106) תיב"ע וארא ו, יח. פדר"א פמ"ו. זח"ב קצ,

סע"א. יל"ש ר"פ פינחס. ועוד – נסמן באגרות-קודש

אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ח"ג ע' קס.

(107) ראה רד"ה פינחס בן אלעזר תשכ"ה (סה"מ

במדבר ח"ב ע' רפב). וש"נ.

(108) בראשית ו, ג.

(109) ישעי' סה, כב.

(110) משלי כב, ו.

(111) ראה לקו"ש חכ"ג ע' 222. וש"נ.

(112) שבעות מה, סע"א. חולין מט, סע"ב. סג,